

Τὸ Συνέδριο τῆς Διεθνoῦς Ὀμοσπονδίας τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου

Ἀπὸ τὶς 17 ὥς τὶς 19 Ἀπριλίου 1965 κράτησαν οἱ ἐργασίες τοῦ Συνεδρίου τῆς Διεθνoῦς Ὀμοσπονδίας τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου ποὺ συνήλθε αὐτὴ τὴ φορὰ στὴν Ἀθήνα.

Τὸ πρόγραμμα τοῦ συνεδρίου ἦταν ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρον, ἰδιαίτερα γιὰ τὴ χώρα μας, ὅπου τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου ταλαιπωρήθηκαν τόσο τὰ τελευταῖα χρόνια καὶ ἀκόμα περιμένουν τὴν ἀναγνώρισή τους.

Τὴν κεντρικὴ εἰσήγηση μὲ θέμα «Θέση τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου στὴ σημερινὴ διεθνή κοινότητα» ἀνέπτυξε ὁ κ. Σ. Σωμερίτης, Γενικὸς Γραμματέης τῆς Ἑλληνικῆς Ἐνώσεως τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου. Τρία ἦταν τὰ ἐπὶ μέρους θέματά της: Ἡ παγκόσμια διακήρυξη τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου καὶ ἡ σχετικὴ Εὐρωπαϊκὴ Σύμβαση. Τὰ διεθνῆ ἐγκλήματα ἐναντίον τῆς ἀνθρωπότητας καὶ τῆς εἰρήνης καὶ ἵδρυση διεθνoῦς Ποινικοῦ Δικαστηρίου. Ἄλλοι ὁμιλητὲς ἀνέπτυξαν τὰ ἐξῆς συμπληρωματικὰ θέματα: «Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ Ἀνθρώπου», «Ἡ Δημοκρατία μέσα στὰ πλαίσια μιᾶς νέας ἀντιλήψεως τῆς Διεθνoῦς Δημοσίας Τάξεως» (εἰσηγητὴς ὁ πρύτανης τῆς Παντείου κ. Παπαχαϊζῆς), «Γενικὸς ἀφοπλισμὸς καὶ προστασία τοῦ ἀνθρώπου», «Γενικὸς ἀφοπλισμὸς καὶ προστασία τῶν ἀφοπλισμένων ἐθνῶν», «Τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου στὴ σημερινὴ Ἰσπανία», «Τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου στὴν Πορτογαλία» (στὶς δυὸ αὐτὲς εἰσηγήσεις καταγγέλθηκε τὸ τρομοκρατικὸ καθεστῶς παραβιάσεως τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων ποὺ κυριαρχεῖ σ' αὐτὲς τὶς χώρες).

Στὸ συνέδριο παρευρέθηκαν ἀντιπρόσωποι ἀπὸ τὴ Γαλλία, τὴν Αὐστρία, τὴ Γερμανία, τὸ Ἰσραὴλ καὶ τοὺς ἐξόριστους Δημοκρατικοὺς Ἰσπανοὺς. Τὴν Ἑλλάδα ἀντιπροσώπευσαν ἐκλεκτοὶ ἐκπρόσωποι ἀπ' ὅλους τοὺς ἐπιστημονικοὺς κλάδους.

Στὸ συνέδριο δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ διαπιστώσει τὴ σημερινὴ κατάσταση στὴν Ἑλλάδα σχετικὰ μὲ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα. Ὑποβλήθηκαν σ' αὐτὸ ὑπομνήματα ἀπὸ τοὺς πολιτικοὺς κρατουμένους καὶ τὶς οἰκογένειές τους, ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς τῶν Ἑλλήνων πολιτικῶν προσφύγων, ἀπὸ τὴν Ἐνωση Τραυματιῶν καὶ Ἀναπήρων τῆς Ἐθνικῆς Ἀντίστασης (ποὺ ζητοῦν τὴν ἀναγνώρισή της), ἀπὸ τὴν Ἐνωση Θυμάτων Κατοχῆς κλπ. Στὸ συνέδριο ἀνακοινώθηκε καὶ ἡ γνωστὴ ἀντιδημοκρατικὴ ἐγκύκλιος τοῦ κ. Παπανδρέου ποὺ ἐπιβάλλει τὴ δίωξη τῶν μαθητῶν γιὰ τὶς ἰδέες τους. Ἐπίσης ὁ Κύπριος Ἐθναρχικὸς Σύμβουλος κ. Μελῆς Νικολαΐδης μίλησε γιὰ τὶς παραβιάσεις τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων στὴν Κύπρο ἀπὸ τοὺς ἐξτρεμιστὲς Τούρκους καὶ τὴν κυβέρνησι τῆς Ἀγκύρας ὅχι μόνον κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν ὁμοεθνῶν τους (πρόσφατη δολοφονία τῶν δύο συνδικαλιστῶν κλπ.).

Τὴν πανηγυρικὴ ἐναρκτήρια συνεδρίαση στὴν αἴθουσα τελετῶν τοῦ Δήμου Ἀθηναίων ἐχαιρέτησαν ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Ἡλ. Τσιριμῶκος, ἀντιπρόεδρος τῆς Διεθνoῦς Ὀμοσπονδίας τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου, ὁ ὑφυπουργὸς Προεδρίας κ. Μυλωνᾶς καὶ ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Πλυτᾶς.

Δυστυχῶς τὶς μέρες ποὺ γινόταν τὸ συνέδριο, τὰ «Σύγχρονα Θέματα» ἦταν στὸ πεσπτήριο. Ἔτσι δὲ θὰ μπορέσουμε σ' αὐτὸ τὸ τεῦχος νὰ δόσουμε μιὰ πὺ ἀναλυτικὴ εἰκόνα τῶν ἐργασιῶν του. Θὰ περιοριστοῦμε σὲ μερικὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν ἐμπνευσμένη εἰσήγηση τῆς Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐνώσεως Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου κυρίας Θάλειας Κολυβά στὴν πανηγυρικὴ ἐναρκτήρια συνεδρίαση:

«Ὁ λόγος γιὰ τὸν ὁποῖο συγκεντρωθήκαμε ἐδῶ, εἶναι ἡ διεθνὴς προστασία τῶν ἀν-

θρωπίνων δικαιωμάτων. Μ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὑπογράφηκε τὸ 1948 στὸν ΟΗΕ ἡ Οἰκουμενικὴ Διακήρυξη τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου.

Ἡ ἰδέα, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἐκ γενετῆς προικισμένος μὲ μερικὰ «φυσικὰ» δικαιώματα, ἀνατρέχει σὲ πολὺ μακρυνὲς ἐποχὲς τῆς ἀνθρώπινης ἱστορίας. Ἀλλὰ ὅταν μιλοῦμε γιὰ πολιτικὲς διακηρύξεις, οἱ ὁποῖες ἀνάγονται σ' αὐτὰ τὰ δικαιώματα, τότε φτάνουμε στὸν 18ο αἰώνα. Κατὰ τὴ Γαλλικὴ Ἐπανάσταση τοῦ 1789 εἶχανε διατυπώσει μὲ τέτοια Διακήρυξη γιὰ τὰ Δικαιώματα τοῦ Ἀνθρώπου, διακήρυξη ἡ ὁποία συμπεριελήφθη ὕστερα στὸ Σύνταγμα τοῦ 1791. Δεκαπέντε χρόνια νωρίτερα ἄλλωστε μιὰ ἀνάλογη διακήρυξη, The Declaration of Independence, εἶχε δημοσιευθεῖ ἀπὸ τὰ κράτη τὰ ὁποῖα σχημάτισαν τὴς Ἠνωμένες Πολιτεῖς τῆς Ἀμερικῆς. Διακηρύσσει ἰδιαίτερα, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι πλασμένοι ἴσοι, ὅτι εἶναι προικισμένοι ἀπὸ τὸν δημιουργό τους μὲ ὁρισμένα δικαιώματα ἀναπαλλοτρίωτα, ὅπως: τὸ δικαίωμα τῆς ζωῆς, τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς εὐτυχίας. Ἡ γαλλικὴ διακήρυξη, ἔκανε νὰ χτυπήσουν οἱ καρδιὲς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ποὺ ἦτανε σκλαβωμένος τέσσερις αἰῶνες στὸν τουρκικὸ ζυγό. Εἶχε μεγάλη ἀπήχηση στοὺς ἀγωνιστές, ποὺ εἶχανε ξεσηκωθεί ἐναντίον τῆς τυραννίας. Ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὴ γαλλικὴ ἐπανάσταση ὁ Ρήγας Φερραῖος, ὁ μεγάλος μάρτυρας τῆς ἐλευθερίας, μετέφερε στὰ ποιήματά του καὶ στὰ φυλλάδιά του ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὰ πιὸ ὀνομαστά εἶναι τὸ «Σύνταγμα» καὶ ἡ «Πολιτικὴ Διακήρυξη», τὸν ἀντίλαλο αὐτῶν τῶν ἰδεῶν. Εἶχε καὶ αὐτὸς ἀντλήσει τὸ περιεχόμενο τῶν ἀρθρῶν τῆς Διακήρυξίς του, ἀπὸ τὴν αἰώνια πηγὴ τῆς γαλλικῆς Διακήρυξης. Σ' ἓνα ἀπὸ τὰ ἄρθρα τῆς διακήρυξίς του αὐτῆς, ὁ Ρήγας πρότεινε, ὅτι πρέπει νὰ χαραχτεῖ ἡ Διακήρυξη πάνω σὲ χάλκινες πλάκες ποὺ νὰ τίς κρεμάσουν στοὺς τοίχους τοῦ μεγάρου ὅπου θὰ συνεδριάζει τὸ Νομοθετικὸ Σώμα. Ἐπίσης, μιὰ ἄλλη πρότασή του σχετικὴ μὲ τὴ διακήρυξη τὴν ὀφειλόμενη στὴν προτοβουλία του ἦταν νὰ ἐντοιχισθοῦν σ' ὅλους τοὺς τοίχους τῶν πόλεων καὶ χωριῶν τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, πλάκες μὲ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε κάθε πολίτης νὰ μπορεῖ νὰ τὰ διαβάσει καὶ νὰ νιώθει πῶς εἶναι ὁ πιὸ μεγάλος θησαυρὸς τῆς ἀγαπημένης του πατρίδας.

Ἀπὸ τὸ μεγάλο ὄνειρο τῶν γενεῶν, προῆλθαν οἱ θεσμοὶ ποὺ ἐπιτρέπουν μιὰ μεγαλύτερη ἐμπιστοσύνη στὸ μέλλον. Ὁ διεθνὴς ὀρίζων, παρ' ὅλες τὶς δυσκολίες, τὶς ἀντιφάσεις καὶ τὴν ἐπίδραση τῶν ἀντιδραστικῶν δυνάμεων, ἀσχίζει νὰ ξεκαθαρίσει. Ὁ κόσμος ἄρχισε νὰ συνειδητοποιεῖ ὅλο καὶ περισσότερο ὅτι σὲ τούτῃ τὴν ἐποχὴ τοῦ ἀτόμου, τὸ μέλλον μπορεῖ νὰ διασφαλισθεῖ μόνο μὲ τὴν ὑπομονετικὴ πορεία πρὸς τὴν εἰρήνη, ποὺ θὰ βασίζεται στὸ σεβασμὸ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου. Γι' αὐτό, ἐξετάζοντας τὴν σημερινὴ κατάσταση στὸν κόσμο, δὲν μποροῦμε νὰ μὴν ὑπογραμμίσουμε, ὅτι οἱ Ἐνώσεις γιὰ τὰ Δικαιώματα τοῦ Ἀνθρώπου, δὲν πρέπει νὰ ὁμιλοῦν ἐπίσης τὴν ἀναγκαιότητα νὰ προσφέ-

ρουν τὴν πλήρη καὶ ὁλοκληρωτικὴ ὑποστήριξή τους, στοὺς λαοὺς ποὺ ἀγωνίζονται γιὰ νὰ ἐξαφανίσουν τὴν ἀποικιοκρατία καὶ ἄλλα συναφῆ καθεστῶτα σὲ ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς. Ἐργαζόμαστε γιὰ τὴ σταθεροποίηση τῆς πολιτικῆς τῆς εἰρηνικῆς συνύπαρξης, ἡ ὁποία δὲν σημαίνει μόνο τὴν ἀπουσία τοῦ κινδύνου τοῦ πολέμου, ἀλλὰ καὶ τὸν τερματισμὸ τῶν σχέσεων, ποὺ βασίζονται στὸ δίκαιο τοῦ ἰσχυροτέρου, στὸ πολιτικὸ, οἰκονομικὸ καὶ ἀνθρωπιστικὸ πεδίο. Ὁ ἀπολογισμὸς τῶν ἐπιτευγμάτων ἐν σχέσει μὲ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι πολὺ λίγο ἐνθαρρυντικὸς καὶ αἰσιόδοξος. Τὸ αἶτημα τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ γιὰ τὴν ὁλοκληρωτικὴ ἀνεξαρτησία καὶ γιὰ τὴν ἀναγνώριση τοῦ δικαιώματος τῆς αὐτοδιάθεσής του, καταπατήθηκε ἀκόμα μιὰ φορὰ. Στὴν Ἰσπανία οἱ καταδιώξεις τοῦ τυραννικοῦ καθεστώτος κάτω ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἀγωνιᾷ ἐδῶ καὶ εἰκοσιεφτά χρόνια ὁ ἰσπανικὸς λαός, συνεχίζονται μέχρι σήμερα. Τὰ γεγονότα τοῦ Βιετνάμ, ἀποτελοῦν χτυπητὴ ἀπόδειξη τῆς ἀπουσίας δικαιωμάτων καὶ ἐλευθεριῶν, γιὰ νὰ ἀναφέρουμε μόνο μερικὰ παραδείγματα τῆς καταστάσεως ποὺ ἐπικρατεῖ.

Ἀλλὰ στὸ πείσμα τῶν ἐπιθετικῶν κρατῶν, ποὺ διατηροῦν τὶς ἐστίες τῆς ἐντασης καὶ τῶν ἐνόπλων συγκρούσεων σὲ ὁρισμένες περιοχὲς τοῦ κόσμου, ἡ ἀξιοποίηση τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, παραμένει πάντα ἡ πιὸ καυτὴ ἐπιδίωξη τῶν λαῶν. Κάθε πραγματοποίηση πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση θὰ ἦταν ἡ καλύτερη σινεισφορὰ τῶν κυβερνήσεων καὶ τῶν ἐθνῶν τοῦ κόσμου γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ ἔτους τῆς διεθνoῦς συνεργασίας, ὅπως ἔχει χαρακτηριθεῖ τὸ 1965, πρὸς τιμὴν τῆς εἰκοστῆς ἐπετείου τοῦ Ὁργανισμοῦ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

Στὰ ἐγκαίνια αὐτοῦ τοῦ Συνεδρίου ἔχω νὰ ἐκπληρώσω ἓνα χρέος ἰδιαίτερα εὐχάριστο. Νὰ μιλήσω γιὰ τὶς δημοκρατικὲς ἐπιτεύξεις ποὺ πραγματοποιήθηκαν στὴν Ἑλλάδα μὲ τὴν ἀνοδο στὴν ἐξουσία τῆς κυβερνήσεως τοῦ Κέντρου. Ἀλλὰ μοῦ ἐπιβάλλεται ἐπίσης τὸ δυσάρεστον καθήκον, νὰ πῶ ὅτι τὸ σχέδιο νόμου γιὰ τὴν κατάργηση τῶν ἐκτάκτων μέτρων, ποὺ ἔχει κατατεθεῖ στὴ Βουλὴ ἐδῶ καὶ ἓνα χρόνο, δὲν ψηφίστηκε ἀκόμα. Ἡ κατάργηση αὐτῶν τῶν μέτρων, ἔχει γίνει σήμερα, ἀνάγκη δημοκρατικὴ, κοινωνικὴ, ἀνθρώπινη.

Ἡ λογικὴ καὶ τὸ αἶσθημα τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, ἀπαιτοῦν ἀπὸ μᾶς νὰ τερματισθεῖ ὁριστικά, ἡ ἱστορία τῶν πολιτικῶν κρατουμένων, γιὰ νὰ ἡσυχάσει ἐσωτερικὰ ὁ τόπος καὶ νὰ ἐπέλθει ἡ λήθη τοῦ παρελθόντος.

Ἄν χρειάζονται οἱ εὐχές μας γιὰ νὰ φτάσουμε σ' αὐτὸ τὸ σκοπό, εἶμαι βέβαιη πῶς ὅλοι οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Ἐνώσεων ποὺ παίρνουν μέρος στὸ Συνέδριο, δὲν θὰ παραλείψουν νὰ τίς ἐκφράσουν. Ἀλλωστε τὸ πρόβλημα δὲν εἶναι μόνο ἑλληνικὸ, ἀλλὰ ἓνα πρόβλημα ἀνθρώπινο. Αὐτοὶ οἱ ἄντρες καὶ γυναῖκες, περισσότερο ἀπὸ δέκα ἑφτά χρόνια ἔχουν πληρώσει πολὺ σκληρά. Ὁ ξεχωριστὸς χαρακτήρας τῶν Ἐνώσεων τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου καὶ ἡ ἀπόλυτη ἀνεξαρτησία τους ἀπέναντι σ' ὅλες τὶς κυβερνήσεις καὶ ὅλα

τὰ πολιτικά κόμματα, τοὺς δίνουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐνέσουν καὶ τὴ δική τους φωνή, στὴν ἔκκλησιν τῶν οἰκογενειῶν, ποὺ εἶναι βουτηγμένες, χρόνιᾳ ὀλόκληρα, στὸν πόνο καὶ νὰ ἀποδείξουν πῶς ἡ ἐπέμβασή τους δὲν εἶναι πολιτικῆς ἐμπνεύσεως ἀλλ' ἀνθρωπιστικῆς. Νομίζουμε πῶς ἡ θέσις ποὺ ὑπερασπιζόμαστε δὲν ἔχει καμιά σχέση μὲ τοὺς ξεροὺς καὶ αὐστηροὺς νόμους ἀλλὰ μ' αὐτοὺς ποὺ εἶναι γραμμένοι στὴν Παγκόσμια Διακήρυξη τῶν Δικαιωμάτων καὶ ποὺ ζοῦν ἀμετακίνητα στὴν καρδιά ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Αὐτοὶ οἱ νόμοι ὀνομάζονται ἐπιείκεια, κατανόηση, καὶ προπαντὸς σεβασμὸς στὴν ἀνθρώπινη προσωπικότητα.

Τὸ οὐσιώδες καθήκον ποὺ ἐπιβάλλεται στὸ Συνέδριον, συνίσταται στὴν ἀνάληψη μιᾶς πλατειᾶς διεθνoῦς δραστηριότητος, γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῆς συνεργασίας τῶν Ἑθνικῶν Ἐνώσεων μὲ τὴν Ὁμοσπονδία, πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς χαλάρωσης τῆς ἐντάσεως ἀνάμεσα στὰ ἔθνη καὶ τοῦ σεβασμοῦ τῶν δικαιωμάτων ὅλων τῶν ἀνδρῶν καὶ ὅλων τῶν γυναικῶν. Τελειώνοντας αὐτὴ τὴ σύντομη προσφώνηση, ἐπιτρέψτε μου νὰ ὑποβάλω τὴν πρότασιν νὰ τεθεῖ τὸ συνέδριό μας ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ρήγα Φερραίου, τοῦ ὁποίου πρὸ ὀλίγου ἐμνημόνευσα τὴ Διακήρυξιν γιὰ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, καὶ ποὺ ἐναρμονίζεται τέλεια μὲ τὸ πνεῦμα τῶν δικῶν μας ἐπιδιώξεων.

Α. Φ.

Ἑταιρία Μελετῶν Οἰκονομικῆς καὶ Κοινωνικῆς Ἀναπτύξεως

Ἰδρύθηκε προσφάτως ἡ Ἑταιρεία Μελετῶν Οἰκονομικῆς καὶ Κοινωνικῆς Ἀναπτύξεως, μὲ ἔδρα τὴν Ἀθήνα, ὁδὸς Δημοκρίτου 23, τηλ. 633-425.

Σκοπὸς τοῦ νέου αὐτοῦ ἐπιστημονικοῦ σωματείου εἶναι ἡ ἔρευνα, ἡ μελέτη καὶ ἡ ἐκλαίτευσις τῶν προβλημάτων τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας καὶ γενικότερα τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων τοῦ τόπου.

Πρόεδρος τῆς Ἑταιρίας εἶναι ὁ καθηγητὴς κ. Καλογερέας.

Ἦδη, διάφορα τμήματα τῆς Ἑταιρίας (πολεοδομικὸ, οἰκονομικὸ, τεχνικὸ, ἐκπαιδευτικὸ κλπ.) ἐργάζονται πάνω σὲ συγκεκριμένα προβλήματα.

Στὰ πλαίσια τῶν ἐκδηλώσεων τῆς Ἑταιρίας γιὰ τὴν περίοδο Ἀπριλίου - Μαΐου ἔχουν προγραμματισθεῖ ὁρισμένες δημόσιες συ-

ζητήσεις γύρω ἀπὸ τὰ προβλήματα τῆς συσσώρευσης, τὸ στεγαστικὸ, τὴν τεχνικὴ παιδεία, τὴν σχεδιοποίησιν κλπ. Τὴν 12ῃ Ἀπριλίου πραγματοποιήθηκε ἡ πρώτη δημόσια συζήτηση μὲ θέμα: «Δυνατότητες γιὰ συσσώρευση καὶ ἐπένδυση στὴν Ἑλλάδα» ποὺ ἀνέπτυξε ὁ κ. Αἰμίλιος Ζαχαρέας. Τὴν συζήτηση παρηκολούθησε σημαντικὸς ἀριθμὸς οἰκονομολόγων καὶ τεχνικῶν. Οἱ δυνατότητες ποὺ παρουσιάζει ἡ ἐλληνικὴ οἰκονομία γιὰ τὴν χρηματοδότηση τοῦ προγράμματος ἀναπτύξεως ἀποτελοῦν ἓνα πρόβλημα σημαντικὸ καὶ ἄξιο μιᾶς περαιτέρω ἔρευνας.

Εἰς τὴν Ἑταιρίαν Μελετῶν Οἰκονομικῆς καὶ Κοινωνικῆς Ἀναπτύξεως δύνανται νὰ ἐγγράφονται ὡς μέλη ὅλοι οἱ πτυχιούχοι τῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμάτων ποὺ ἔχουν διάθεση γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευνα καὶ μελέτη.

Τὸ Παιδαγωγικὸ Ἰνστιτοῦτο

Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση τῆς Κυβέρνησης τῆς Ε.Κ. ἐπῆρε τὴ νομικὴ τῆς ἔκφραση μὲ τὸ Ν.Δ. 4379/64. Μέσα στὸ σύνολο τῶν διατάξεων ποὺ καθορίζουν τὶς μεταβολὰς ποὺ ἐπέρχονται στὸ ἐκπαιδευτικὸ μας σύστημα καὶ διαρθρώνουν τὸν καινούργιο μηχανισμό βρίσκεται καὶ ὁ θεσμὸς τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, κατὰ ὁλότελα καινούργιο στὰ ἐκπαιδευτικὰ πράγματα, ποὺ τὸ ἀποτελοῦν 52 μέλη, ἱεραρχημένα σὲ Συμβούλους, Παρέδρους καὶ Εἰσηγητές.

Σύμφωνα μὲ τὸ Νόμο, τὸ Π.Ι. θὰ εἶναι τὸ Ἐπιτελεῖο τῆς Ἑθνικῆς μας Παιδείας, τόσο στὴ συγκεκριμένη τωρινὴ φάσιν τῆς, φάσιν ἐπιβολῆς τῶν καινούργιων μέτρων, ὅσο, καὶ ἀργότερα, στὴ μελέτη τῶν ἐκπαιδευτικῶν προβλημάτων ποὺ θὰ γεννιῶνται

ἀπὸ τὶς ἴδιες τὶς ἀνάγκες, τὶς ὕλικές καὶ πνευματικές, τοῦ Ἑθνoῦς, καθὼς θὰ πορεύεται τὸ δρόμο τῆς ἀνάπτυξης καὶ προκοπῆς του. Ἀπὸ τὸ ρόλο τοῦ αὐτόν, τὸ Π.Ι. ἀποκτᾷ καί ἰσρια σημασία, ποὺ τὴν ὑπογραμμίζει ἀκόμα ἐντονώτερα τὸ γεγονὸς ὅτι στὴν ἐποχὴ μας ἡ ἴδια ἡ παιδεία θεωρεῖται καὶ εἶναι θεμέλιο καὶ ὄχι ἓνα ἀπλὸ ἐποικοδόμημα τοῦ κοινωνικοῦ μας βίου.

Κι' ἀκριβῶς ἡ σημασία αὐτὴ τοῦ ρόλου, ποὺ προορίζεται νὰ παίξει τὸ Π.Ι., ἐπιβάλλει: 1) Τὴν ἰδιαίτερη προσοχὴ στὴν ἐπαλογὴ τῶν προσώπων ποὺ θὰ τὸ ἀποτελέσουν, προσώπων ποὺ νὰ συνδυάζουν κατάρτιση δυνατὴ μὲ πίστην ἀκλόνητη γιὰ τὸ μέλλον τοῦ τόπου καὶ μὲ πλατειοὺς ὁρίζοντες γιὰ μιᾶν ἀληθινὴν θεὰ τῶν ὕλικῶν καὶ πνευματικῶν

του ἀναγκῶν· καὶ 6) Τὴν ὅσο γίνεται παρὰ γρήγορη λειτουργία του σ' ὅλες τὶς ἀρμοδιότητές του, γιὰ νὰ τερματισθεῖ ἡ σύγχυση καὶ τὸ χάος, μέσα στὰ ὁποῖα κολυμπᾶνε σήμερα τὰ ἐκπαιδευτικά μας πράγματα.

Σχετικὰ μὲ τὴν ἐπιλογὴ τῶν προσώπων ὁ νόμος καθορίζει τὴν ὑπαρξὴ προσόντων, ἰδιαίτερα γιὰ τοὺς 12 Συμβούλους, πού θὰ εἶναι ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδιά τοῦ Π.Ι., ὅπως καὶ ὅλου τοῦ παιδευτικοῦ μας μηχανισμοῦ· καὶ σὰν τέτοια θεωρεῖ τὸ «διδαστορικὸ δίπλωμα». Κανείς, ἀσφαλῶς, δὲν μπορεῖ νὰ φέρει ἀντίρρηση στὴν ὀρθότητα αὐτῆς τῆς ἀπαιτήσεως πού ἐπιβάλλει ὁ νόμος γιὰ τὴν τοποθέτηση ἑνὸς προσώπου στὸ ἀξίωμα τοῦ Συμβούλου· τὸ διδαστορικὸ δίπλωμα, ἐκεῖνο πού κατακτῶναι τὸν κάτοχό του στὴν τάξη τοῦ ἐπιστήμονα ἐρευνητῆ, ἀναμφισβήτητα ἀποτελεῖ ἰσχυρὴν ἐγγύηση γιὰ τὴ θέση τοῦ Συμβούλου. Παράλληλα, ὅμως, θὰ πρέπει ὁ διδάκτωρ νὰ καλλιεργεῖ γόνιμα τὸν ἐπιστημονικὸ του κλάδο καὶ νὰ συνδυάζει τὴν ἐπιστημονικὴν του μὲ μὴ παιδαγωγικὴ καὶ εὐρύτερη φιλοσοφικὴ κατάρτιση, καθὼς καὶ μὲ μιὰν πλούσιαν ἐκπαιδευτικὴν ἐμπειρία. Γιατὶ ὁ Σύμβουλος τοῦ Π. Ι. καλεῖται νὰ μετατρέψει τὶς ἐπιστημονικὲς κατακτήσεις καὶ ἀνακαλύψεις σὲ σχολικὴ πράξη· μ' ἄλλα λόγια, νὰ μεταβιβάσει τὰ πορίσματα τῆς ἐπιστήμης στὶς ψυχὲς τῶν παιδιῶν ἀπὸ τὴν ἡλικία τῶν 6-18 χρόνων, καὶ νὰ τὰ μεταβιβάσει δημοουργικά, σὰ σπέρματα ζωῆς, πού θὰ βλαστήσουν καὶ θὰ καρποφορήσουν ἀργότερα, ὅταν ἔρθει ἡ κατάλληλη στιγμή, καὶ ὅχι σὰν ξερά καὶ ἄγονα σχήματα, σὰν ἀπλὴ ἐνημέρωση καὶ στεῖρα γνώση.

Δὲν ἔχουμε καμμιά πρόθεση νὰ κάνουμε κρίσεις πάνω στὰ πρόσωπα πού τοποθετήθηκαν στὸ Π.Ι. σὰν Σύμβουλοι καὶ Πάρεδροι, καὶ πού ὀρκίστηκαν πρὶν ἀπὸ λίγον καιρὸ. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Π. Ι. κ. Κακριδῆς, καθηγητῆς τῆς Κλασικῆς Φιλολογίας στὸ Πανεπιστήμιον τῆς Θεσσαλονίκης, καὶ ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. Κρητικός, ὁμότιμος καθηγητῆς Μαθηματικῶν στὸ Ἑθνικὸ Μετσόβιον Πολυτεχνεῖον, εἶναι ἐπιστημονικὲς προσωπικότητες κύρους, μὲ πίστη καὶ ἀγάπη γιὰ τὴν Παιδείαν τοῦ Ἑθνους. Εἴμαστε βέβαιοι πὼς ἔχουν πλήρη συνείδηση τῆς βαρύτητος τοῦ ἔργου, πού πρῶτοι ἀναλαμβάνουν καὶ πού μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα μέλη — ἐπιστήμονες καὶ ἐκπαιδευτικοὶ ἐξαιρέτοι — θ' ἀνοίξουν μιὰ καινούργια σελίδα στὴν Ἑλληνικὴ Παιδείαν.

Τὸ Π.Ι., ὡς τὴ στιγμή πού χαράζονται οἱ γραμμὲς αὐτὲς δὲν ἔχει συγκροτηθεῖ στὴν ὁλομέλειά του. Καὶ εἶναι ἐπιταχτικὴ ἡ ἀνάγκη τῆς ὁλοκληρώσεώς του, γιὰ νὰ λειτουργήσῃ σ' ὅλη τὴν ἔκταση τῶν ἀρμοδιοτήτων του μὲ τὴν ἀπαιτούμενην ἐπάρκεια καὶ νὰ ρυθμίσει ἐπιέγοντα προβλήματα, ὅχι μόνον ἐκεῖνα πού κληρονόμησε ἀπὸ τὸ ἀμαρτωλὸ παρελθόν, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ πού ἔχουν ἀνακύψει — μοιραῖα ἴσως — ἀπὸ τὴν ἀπότομη μετάβαση ἀπὸ τὸ παλιὸ στὸ καινούργιο. Καὶ τὰ τελευταῖα, πού δένονται μὲ τὸ πνεῦμα τῆς μεταρρύθμισης,

ἀπαιτοῦν ἄμεση καὶ ὀρθολογιστικὴ τακτοποίηση, γιὰτὶ εἶναι δυνατό νὰ βαρύνουν ψυχολογικὰ στὴν κοινὴ γνώμη καὶ στοὺς ἴδιους ἀκόμη τοὺς Ἑκπαιδευτικοὺς πού καλοῦνται νὰ ἐφαρμόσουν τὸ νέο παιδευτικὸ καθεστῶς.

Τὰ πρὸ σοβαρὰ προβλήματα, πού πρέπει νὰ ρυθμισθοῦν ἀμέσως ἀλλὰ καὶ μ' ἐξαιρετικὴ προσοχή, εἶναι: 1) ἡ σύνταξη διδακτικῶν βιβλίων γιὰ τὶς καινούργιες τάξεις τοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ Λυκείου καὶ γιὰ ὅλες τὶς τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ. 2) Ὁ προσανατολισμὸς τῶν Ἑκπαιδευτικῶν λειτουργῶν στὸ καινούργιο πνεῦμα πού καθιερῶνεται καὶ ἡ μετεκπαίδευσή τους ὥστε νὰ εἶναι ἱκανοὶ νὰ ἀντιμετωπίσουν στὴ σχολικὴ πράξη ὅ,τι καινούργιο εἰσάγεται μὲ τὴ μεταρρύθμιση.

Γιὰ τὰ διδακτικὰ βιβλία ὀφείλουμε νὰ κάνουμε τὶς ἐξῆς παρατηρήσεις: πρὸ πολὺ ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα βιβλία, τὸ διδακτικὸ πρέπει νὰ εἶναι ἄρτιο στὸ περιεχόμενο καὶ στὴ μορφή του. Τὰ Ἀναγνωστικὰ τῶν διαφόρων τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ, ὅπως καὶ τὰ Νεοελληνικὰ Ἀναγνώσματα τοῦ Γυμνασίου, ὀφείλουν νὰ ἐκφράζουν τὴν ψυχὴ τοῦ ἔθνους, νὰ μυοῦν τὰ παιδιά σ' ὅ,τι ὑψηλὸ καὶ ἀληθινὸ ἔχει δημιουργήσει στὸ μακρινὸ καὶ τὸ πρόσφατο παρελθόν ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ νὰ τὰ προβληματίζουν στὸ σύγχρονο κόσμον· ἔτσι θὰ φρονιματίζοιεν γνήσια τὶς παιδικὲς τους ψυχὲς, οἱ ὁποῖες δικαιοματικὰ κληρονομοῦν τὸ παλιότερον καὶ τὸ πρόσφατο παρελθόν, καὶ δὲν θὰ τὶς διαστρεβλώνουν, ὅπως γινότανε ὡς τὰ τώρα. Τὰ ἄλλα, πού δίνουν στοιχεῖα ἐπιστήμης, πρέπει νὰ εἶναι ἐπιστημονικὰ σ' ὅλη τὴ σημασίαν τῆς λέξεως καὶ νὰ δίνουν τὰ πορίσματα τῆς ἐπιστήμης μαζὶ μὲ τὴ σημασίαν τους γιὰ τὴν ἴδια τὴ σύγχρονη ζωὴ. Νὰ μὴν εἶναι λειψὰ οὔτε λαθεμένα.

Στὴ σύνταξη ἀκόμη, τῶν διδακτικῶν βιβλίων ἔχουν ἐξαιρετικὰ μεγάλη, ἀποφασιστικὴ μπορούμε νὰ ποῦμε, σπουδαιότητα ἡ μεθοδικότητα καὶ τὸ γλωσσικὸ ὄργανον, μὲ τὸ ὁποῖον θὰ διατυπωθοῦν. Ἡ μεθοδικότητα καὶ ἡ γλώσσα στὸ διδακτικὸ βιβλίον ἀποτελοῦν στοιχεῖα οὐσίας, γι' αὐτὸ καὶ ἐπιβάλλεται νὰ δοθεῖ ἰδιαίτερη προσοχὴ ἀπὸ τὸ Π. Ι. Οἱ συγγραφεῖς, στοὺς ὁποῖους θὰ ἀνατεθεῖ ἡ σύνταξί τους, πρέπει νὰ ἔχουν ἐπιστημονικὴ κατάρτιση βαθύτατη στὸν τομέα τῆς ἐπιστήμης, πού θὰ πραγματεύεται τὸ βιβλίον, ταιντόχρονα ὁμως σπουδαία παιδαγωγικὴ συγκρότηση καὶ πλήρη κατοχὴ τῆς γλώσσας μὲ ἱκανότητα διατύπωσης θαυμαστή. Ἐὰν δὲν εἶναι δυνατό νὰ συγκεντρῶναι ἓνας μόνον ἄνθρωπος τὶς προϋποθέσεις γιὰ τὴν σύνταξη ὀρισμένου διδακτικοῦ βιβλίου, πρέπει νὰ πραγματοποιηθεῖ συνεργασία περισσοτέρων, πού ὅλοι μαζὶ θὰ τὶς ἐξασφαλίζουν. Γι' αὐτὸ βλέπουμε τὴν ἀνάγκη νὰ σαλπίσῃ συναγεμῶν τὸ Παιδαγ. Ἰνστιτοῦτον καὶ νὰ κινήσῃ ἑκατοντάδες ὁλόκληρες ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἄλλων ἐπιστημόνων γιὰ τὴ συγγραφὴ διδακτικῶν βιβλίων.

Τὸ θέμα τῆς γλώσσας γεννάει ὀρισμένα προβλήματα. Σὲ ποῖο γλωσσικὸ ὄργανον θὰ διατυπωθοῦν τὰ διδακτικὰ βιβλία; Στὴ Δημοτικὴ ἢ στὴν Καθαρεύουσα; Ὁ νόμος δὲν δι-

νει αποφασιστική λύση. "Αν όμως πραγματικά το Π. Ι. θέλει να πνεύσει ανεγεννητικάς αέρας στα εκπαιδευτικά μας πράγματα πρέπει να επιβάλει τη Δημοτική. 'Η γλώσσα του διδαχτικού βιβλίου όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης να είναι η Δημοτική. "Ετσι θα πραγματοποιηθεί η γλωσσική ενότητα στην παιδεία και το παιδί τελειώνοντας το σχολείο θα ξέρει τη γλώσσα του, ενώ παράλληλα θα έχει πολύ πιο εύκολα κατακτήσει τις γνώσεις που θα του έχουν προσφερθεί.

Το Π. Ι. θα πρέπει περισσότερο από κάθε άλλον να ξέρει ότι οποιαδήποτε εκπαιδευτική μεταρρύθμιση μπορεί να πέσει στο κενό, αν δεν την πιστέψουν οι λειτουργοί της, κι' αν δεν βοηθηθούν κατάλληλα για ν' ανταποκριθούν στις καινούργιες απαιτήσεις. Οι εκπαιδευτικοί λειτουργοί που υπηρετούν σ' όλα τα σχολεία της χώρας στο σύνολό τους έχουν εκπαιδευθεί είτε στις Παιδαγωγικές 'Ακαδημίες είτε στα Πανεπιστήμια μ' ένα πνεύμα ολότελα διαφορετικό απ' αυτό που απαιτούνε τώρα οι περιστάσεις. Φυσικό, επομένως, είναι άλλοι να αντιδρούν κι' άλλοι να είναι μὲν πρόθυμοι να δώσουν κάθε τους δύναμη στο εκπαιδευτικό τους έργο, να δυσκολεύονται όμως, γιατί δεν έχουν αποκτήσει τον κατάλληλον εξοπλισμό.

"Ετσι προβάλλει επιταχτική ή υποχρέωση του Π. Ι. να δημιουργήσει στους χιλιάδες 'Εκπαιδευτικούς λειτουργούς το κλίμα της θερμής πίστης για την αναγέννηση της παιδείας, όχι όμως με έγκυκλιους διαταγές ή με παραινήσεις. Οι διαταγές μπορούν να εφαρμοστούν στον τύπο, στην ουσία, όμως, τα πράγματα θα μένουν αμετάβλητα. Γι' αυτό πρέπει να δημιουργήσει σε κάθε εκπαιδευτική περιφέρεια ένα ή και περισσότερα σεμινάρια με συγκεκριμένο πρόγραμμα μαθημάτων, που θ' αποβλέπει από τη μια μεριά να εμπνεύσει την πίστη στο καινούργιο πνεύμα της σύγχρονης παιδείας, κι' απ' την άλλη να εξοπλίζει επιστημονικά και μεθοδολογικά τους εκπαιδευτικούς, που με τη βοήθεια των άρτιων διδακτικών βιβλίων να μπορέσουν να κάνουν πράξη την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση.

Δεν ξέρουμε, βέβαια, τις προθέσεις του Π. Ι. πάνω στο θέμα της μετεκπαίδευσης των 'Εκπαιδευτικών λειτουργών. Κατά το Νόμο 4379)64 η μετεκπαίδευση αποτελεί την κύρια αποστολή του' ωστόσο, στην κρίσιμη αυτή περίοδο της μετάβασης, χρειάζεται γιγαντιαία προσπάθεια εκ μέρους του, ώστε να κατορθώσει να παγιώσει την καινούργια φάση που παίρνει η εκπαίδευση της χώρας.

ΦΩΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

Η Συζήτηση για την Τεχνική Παιδεία

Στις 3 Μαρτίου έγινε στις αίθουσες της 'Αρχαιολογικής 'Εταιρείας, η πρώτη δημόσια συζήτηση για την Τεχνική Παιδεία, που οργάνωσε το Τεχνικό 'Επιμελητήριο, με θέμα ειδικότερα την Τεχνική 'Επαγγελματική 'Εκπαίδευση.

Στη συζήτηση παρευρέθηκαν ο ύφυπουργός Δημ. Έργων κ. 'Αγγελούσης, οι βουλευτές κ.κ. Ν. Κιτσίκης, Γ. Βογιατζής, Γ. Λύχνος και Ν. 'Αναγνωστόπουλος, ο αντιπρόεδρος του Παιδαγωγικού 'Ινστιτούτου κ. Ν. Κρητικός, ο σύμβουλος του 'Ινστιτούτου κ. Α. Παπακωνσταντίνου, η παιδαγωγός κ. Ρόζα 'Ιμβριώτη, εκπρόσωποι των επιστημονικών συλλόγων και σωματείων, υπάλληλοι των αρμοδίων υπουργείων, τεχνικοί, εκπαιδευτικοί κλπ.

'Εντύπωση προκάλεσε το γεγονός ότι απουσίασαν, μολονότι είχαν προσκληθεί, ο Πρωθυπουργός και ύπουργός της Παιδείας κ. Γ. Παπανδρέου, και ο Γενικός Γραμματέας του 'Υπουργείου κ. Ε. Παπανούτσος.

Τη συζήτηση προλόγισε ο Πρόεδρος του Τ.Ε.Ε. κ. Ι. Ο. Χριστοδουλίδης και μετά από την εισήγηση του θέματος, από τον κ. Κάμφονα, ακολούθησε συζήτηση, που παρατάθηκε μέχρι τις 10 μ.μ. περίπου. Μολονότι η συζήτηση ήταν ζωνρή και δεν έλειψαν οι σοβαρές κρίσεις και οι έποικοδομητικές προτάσεις (αναφέρουμε ένδεικτικά τις όμιλίες

της κ. 'Ιμβριώτη, του φυσικού κ. Ψαλτόπουλου και του συμβούλου κ. Παπακωνσταντίνου), δεν κατέληξε σε κανένα «κλείσιμο». 'Από αυτή την άποψη η συζήτηση μπορεί να πει κανείς ότι περιορίστηκε σε μιάν ανταλλαγή απόψεων χωρίς απ' αυτήν να βγούν οποιεσδήποτε προτάσεις. Είναι πάντως πρὸς τιμήν του Τεχνικού 'Επιμελητηρίου, που είχε την πρωτοβουλία να θίξει ένα θέμα τόσο επίκαιρο όσο και ζωτικής σημασίας.

Στην εισήγηση του Τεχνικού 'Επιμελητηρίου προτείνεται μιὰ καινούργια διάρθρωση της Τεχνικής Παιδείας μέσα στα πλαίσια της τελευταίας εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, της οποίας τα βασικά γνωρίσματα είναι:

α) 'Η 9χρονη υποχρεωτική φοίτηση (δημοτικό - γυμνάσιο) και

β) Το 'Ακαδημαϊκό απολυτήριο.

Με την προτεινόμενη διάρθρωση, μετά από τα 9 χρόνια της υποχρεωτικής φοίτησης στο Δημοτικό και το Γυμνάσιο οι απόφοιτοι της 9ης τάξης θα μπορούν να ακολουθήσουν είτε το Λύκειο, είτε ήμερήσιες ή νυκτερινές «μέσες σχολές τεχνιτών». Οι κατώτερες τεχνικές σχολές που υπάρχουν σήμερα για τους απόφοιτους του (σημερινού) δημοτικού σχολείου καταργούνται.

Στις «μέσες σχολές τεχνιτών» θα γίνεται θεωρητική αλλά και πρακτική κατάρτιση των

παιδιῶν σὲ συνεργεῖα τῆς σχολῆς ἢ μὲ τὸ σύστημα τῆς μαθητείας καὶ τὰ παιδιά βγαίνουν, σὲ ἡλικία 16 περίπου ἐτῶν, θὰ μποροῦν νὰ ἐργαστοῦν στὴν παραγωγὴ σὰν εἰδικευμένοι ἐργατοτεχνίτες, εἴτε νὰ προχωρήσουν σὲ ἕνα δεύτερο κύκλο σπουδῶν, στὶς «Μέσες Σχολές Τεχνικῶν Ἐφαρμογῶν». Στὶς σχολές αὐτές οἱ σπουδαστές θὰ ἀποχτοῦν ὁλοκληρωμένη πρακτικὴ γνώση καὶ μορφωτικὸ ἐπίπεδο ὑψηλότερο ἀπὸ τοῦ εἰδικευμένου τεχνίτη. Βγαίνοντας ἀπὸ τὶς σχολές αὐτές σὲ ἡλικία 19 περίπου χρόνων θὰ μποροῦν νὰ δουλέψουν σὰν τεχνικοὶ βοηθοί, σὰν ἐργοδηγοὶ καὶ σὰν βασικά ἐκτελεστικά στελέχη τῆς βιομηχανίας. Θὰ ἔχουν ὅμως καὶ τὸ δικαίωμα, ἀλλὰ καὶ τὶς οὐσιαστικὲς προϋποθέσεις, νὰ προχωρήσουν, ἂν εἶναι σὲ θέση, περισσότερο καὶ νὰ πάρουν μέρος στὶς ἐξετάσεις γιὰ τὴν ἀπόκτηση τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου, πού θὰ τοὺς ἐπιτρέψει νὰ μποῦν στὶς Ἀνώτατες Τεχνικὲς Σχολές.

Τέλος σύμφωνα μὲ τὴν προτεινόμενη διάρθρωση θὰ εἶναι δυνατό, χάρις σὲ μιὰ διαδικασία ταχύρρυθμης ἐκπαίδευσης, μαθητὲς τοῦ Λυκείου πού ἄλλαξαν προσανατολισμὸ ἢ ἐπιθυμοῦν νὰ τραποῦν πρὸς τὴν τεχνικὴ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευση, νὰ μεταγραφοῦν σὲ μιὰν ἀντίστοιχη βαθμίδα τῶν μέσων σχολῶν τεχνιτῶν ἢ τεχνικῶν ἐφαρμογῶν.

Στὴν εἰσήγηση ἀναφέρεται ἐπίσης καὶ πρόταση γιὰ τὴν μετάβαση ἀπὸ τὴν σημερινή στὴν προτενόμενη διάρθρωση. Κατὰ τὴν μεταβατικὴ περίοδο προτείνεται νὰ ἰδρυθεῖ τεχνικὸ γυμνάσιο, ὅπου θὰ ὑπαχθοῦν ὅλοι οἱ μαθητὲς τῶν σημερινῶν κατωτέρων τεχνικῶν σχολῶν καὶ ὅπου θὰ ἐγγράφονται ὅσοι ἀπὸ τοὺς ἀπόφοιτους τοῦ δημοτικοῦ ἐπιθυμοῦν νὰ ἀκολουθήσουν τὴν τεχνικὴ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευση.

Γενικά, ἡ εἰσήγηση τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπαγγελματικοῦ προτείνει μιὰ διάρθρωση τῆς Τεχνικῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαίδευσης, πού παρουσιάζει πολλὰ πλεονεκτήματα σὲ σύγκριση μὲ τὴ σημερινή. Τὸ βασικότερο ἀπὸ αὐτὰ εἶναι ὅτι καταργεῖ τοὺς φραγμούς, πού ὑφίστανται σήμερα ἀνάμεσα στὶς διάφορες βαθμίδες τῆς μέσης τεχνικῆς ἐκπαίδευσης καὶ ἀνάμεσα σ' αὐτές καὶ στὴν ἀνώτερη ἢ ἀνώτατη ἐκπαίδευση, οἱ ὁποῖοι ἐμποδίζουν σὲ παιδιά προικισμένα καὶ ἱκανά, πού ἔχουν ἀκολουθήσει μιὰ μέση τεχνικὴ σχολὴ νὰ προχωρήσουν πρὸς τὴν ἀνώτερη ἐκπαίδευση χωρὶς τὸ «χαρτί» τοῦ (παλαιοῦ) Γυμνασίου. Ἄλλη ἀρετὴ τῆς πρότασης εἶναι ἡ δυνατότητα πού δίνει σὲ σπουδαστὲς τοῦ Λυκείου νὰ περνοῦν στὴν τεχνικὴ ἐκπαίδευση. Μεγάλον προτέρημα εἶναι ἐπίσης ἡ κατάργηση τῶν κατώτερων ἐπαγγελματικῶν σχολῶν (γιὰ παιδιά 12 χρόνων!) καὶ ἡ ἀντικατάστασή τους μὲ τὸ (νέον) Γυμνάσιο.

Βασικά ὅμως ἡ προτεινόμενη διάρθρωση ἔχει ὀρισμένα σοβαρὰ μειονεκτήματα, πού κάνουν πολὺ ἀμφίβολη τὴ χρησιμότητά της. Τὰ κυριώτερα ἀπ' αὐτὰ εἶναι:

1. Ἡ παρανόηση τοῦ χαρακτήρα τῆς τε-

χνικῆς ἐκπαίδευσης καὶ ἡ ταύτισή της μὲ τὴν ἐπαγγελματικὴ. Μὲ τὸν ὅρο «τεχνικὴ ἐκπαίδευση» πρέπει νὰ ὑπονοεῖται ἡ, παράλληλη καὶ ἰσότιμη μὲ τὴν κλασσικὴ, ἐκπαίδευση στὸν σύγχρονον τεχνικὸ τομέα γνώσεων, μὲ σκοπὸ τὸν συνδυασμὸ τῆς τεχνικῆς ἐργαστηριακῆς κατάρτισης μὲ τὴν ὅσο τὸ δυνατό πληρέστερη θεωρητικὴ μόρφωση, μὲ βάση τὶς κλασσικὲς οὐμανιστικὲς σπουδές. Ἀντίθετα ὁ ὅρος «μέση ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευση» ἔχει πολὺ στενότερο χαρακτήρα καὶ πρέπει νὰ περιορίζεται σὲ τελείως εἰδικὲς περιπτώσεις.

2. Σύμφωνα μὲ τὴν εἰσήγηση οἱ μέσες σχολές τεχνιτῶν ἢ τεχνικῶν ἐφαρμογῶν μόνον ὀνομαστικά θὰ δίνουν στοὺς ἀποφοίτους τοὺς «τὰς οὐσιαστικὰς προϋποθέσεις διὰ συμμετοχὴν εἰς ἐξετάσεις πρὸς ἀπόκτησιν Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου β' κατηγορίας», γιατί τὸ ποσοστὸ τῶν θεωρητικῶν καὶ τῶν ἀνθρωπιστικῶν γνώσεων πού θὰ παρέχουν θὰ εἶναι δυσανάλογα μικρότερον σὲ σύγκριση μὲ δόξας θὰ παρέχει τὸ Λύκειον ἐνῶ ἀντίθετα θὰ πλεονάζουν οἱ πρακτικὲς καὶ στενὰ ἐπαγγελματικὲς γνώσεις.

3. Κατὰ τὴν προτεινόμενη διάρθρωση καὶ μὲ τὰ ἀναφερόμενα ἐνδεικτικῶς ἔτη σπουδῶν, ὁ δρόμος πρὸς τὸ Ἀκαδημαϊκὸ Ἀπολυτήριον μέσω τῶν (ἰσοτίμων κατὰ τὸν εἰσηγητή), μέσων τεχνικῶν σχολῶν εἶναι μακρότερος κατὰ 2-3 χρόνια ἀπὸ τὸν δρόμον μέσω τοῦ Λυκείου.

4. Στὴν προτεινόμενη διάρθρωση δὲν τίγεται μὲ σαφήνεια τὸ ζήτημα τῶν λεγομένων Ἀνωτέρων Σχολῶν ὑπομηχανικῶν πού σήμερα δὲν ἀνήκουν οὔτε στὴ μέση ἀλλὰ οὔτε στὴν ἀνώτατη ἐκπαίδευση καὶ δὲν ἀναφέρεται ποιὰ θὰ εἶναι ἡ θέση τους στὸ μέλλον.

Τὸ θέμα τῆς τεχνικῆς καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσης δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι ἀντιμετωπίστηκε ὅπως ἔπρεπε στὴ συζήτηση πού ἔγινε στὶς 3 Μαρτίου. Ἡ βασικὴ ἀδυναμία τῆς συζήτησης ἦταν ἡ προσπάθεια νὰ διορθωθοῦν τὰ κακῶς κείμενα καὶ ὄχι νὰ ἀντιμετωπισθεῖ ὁλόκληρον τὸ θέμα ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μὲ νέο πρίσμα καὶ μὲ βάση τὶς ἀπαιτήσεις σὲ τεχνίτες, σὲ τεχνικοὺς καὶ σὲ ἐπιστήμονες, οἱ ὁποῖοι θὰ προκίψουν ὅταν θὰ ἀρχίσει ἡ ἀνάπτυξη τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας. Κανονικὰ ὁλόκληρη ἡ μελέτη γιὰ τὴν ἀναμόρφωση τῆς τεχνικῆς, ἀλλὰ καὶ γενικότερα ὁλόκληρης τῆς ἐκπαίδευσης στὴν Ἑλλάδα, θὰ ἔπρεπε νὰ βασιστεῖ στὸν προγραμματισμὸ τῆς οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης καὶ στὶς ἀνάγκες πού θὰ προκύψουν κατὰ τὴν σταδιακὴ πραγματοποίησή του. Ἡ σημερινὴ κατάσταση τοῦ ἐργατικοῦ μας δυναμικοῦ ἀπὸ ἐκπαιδευτικῆς ἀπόψεως εἶναι ἀληθινὰ τραγικὴ καὶ ἀποτελεῖ τροπέδη σὲ κάθε προσπάθεια ἀνάπτυξης. Σύμφωνα μὲ στοιχεῖα πού δόθηκαν ἀπὸ διάφορους διηγητὲς στὴ συζήτηση, ἀπὸ τὶς 80-90 χιλιάδες ἄτομα πού μπαίνουν κάθε χρόνο στὴν βιομηχανικὴ καὶ βιοτεχνικὴ παραγωγὴ, μόνον 6 χιλιάδες ἔχουν εἰδίκευση. Σὲ κάθε 100 ἐργαζομένους στὴ βιομηχανία, μονάχα 3 ἔχουν ἕνα

οποιοδήποτε πτυχίο, οι 4 έχουν απολυτήριο γυμνασίου, οι 61 είναι απόφοιτοι δημοτικού και οι 32 υπόλοιποι δεν έχουν βγάλει ούτε το δημοτικό. Έτσι η ελληνική οικονομία δε διαθέτει, ούτε είναι εύκολο να δημιουργήσει γρή-

γορα, το απαραίτητο εκείνο στρώμα ειδικευμένων και ενδιάμεσων στελεχών, που θα συνδέσει τους επιστήμονες με τους εργατοτεχνίτες.

N. ΓΕΡΜΙΩΤΗΣ

Οι 'Αρχαιρεσίες στους 'Ιατρικούς Συλλόγους και το 'Υγειονομικό μας Πρόβλημα

Το πιο κρίσιμο θέμα που απασχολεί αυτή τη χρονιά όλο τον ιατρικό κόσμο, είναι οι αρχαιρεσίες για την ανάδειξη διοικητικών συμβουλίων των ιατρικών συλλόγων. Οι εκλογές του 'Ιατρικού Συλλόγου 'Αθηνών, που είναι και ο μεγαλύτερος της χώρας — αφού τα μέλη του ξεπερνούν το 50% του ιατρικού μας δυναμικού — και κατά συνέπεια η δράση του είναι αποφασιστική για την υγεία ολόκληρου του ελληνικού λαού, αναβλήθηκαν για τις 15 'Οκτωβρίου.

Έν τω μεταξύ, εκτός από την περίπτωση της «Νέας Κίνησης 'Ιατρών», καμιά άλλη κίνηση δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι έχει το κέρρος και τη διάθεση να σταθεί στο ύψος των σημερινών περιστάσεων και να παράσχει στους γιατρούς και στο έθνος την έγγυση ότι επί τέλους το πρόβλημα υγείας θα τεθεί αποφασιστικά επί τάπητος και θα επιδιωχθούν οι λύσεις που απαιτούν οι συνθήκες του τύπου μας.

Η «Έταιρεία Προγραμματισμού» πήγε προς στιγμή να έμπνεύσει και αυτή κάποια πιθανότητα για σοβαρή αντιμετώπιση του προβλήματος. Φαίνεται όμως από την πορεία που ακολούθησε, πώς δε θα δικαιώσει τις προσδοκίες που γέννησε. Συγκεκριμένα, τορπίλλησε χωρίς εξηγήσεις πρόταση της Νέας Κίνησης για συνεργασία, την οποία είχε κατ' αρχήν αποδεχτεί. Έτσι γεννιούνται έρωτηματικά, μήπως συμφέροντα άλλα, και όχι του ιατρικού κόσμου, καθοδηγούν τις κινήσεις της 'Εταιρείας Προγραμματισμού.

Από το άλλο μέρος ο κ. Τραυλός και περί αυτόν παλαιοί σύμβουλοι έχουν ευθύνες απέναντι στον ιατρικό κόσμο, για το ότι στα δυο τελευταία χρόνια οδήγησαν στη διάσπαση το Σύλλογο, έρριξαν το επίπεδο των συνελεύσεων του Σώματος και δεν έπιασαν με ειλικρινή διάθεση τα ζητήματα των συναδέλφων τους και του ελληνικού λαού.

Έτσι, η «Νέα Κίνηση 'Ιατρών» θα χρειαστεί να σταθμίσει πρόσωπο με πρόσωπο τον κατάλογο των υποψηφίων, για να συγκροτήσει ένα ψηφοδέλτιο που θα έχει τις δυνατότητες να ανακινήσει και να διεκδικήσει τα

θέματα που αφορούν τον ιατρικό κόσμο και την υγεία του 'Ελληνικού λαού.

Σε κανένα ίσως άλλο χώρο δεν υπάρχει τόσο τρομακτική καθυστέρηση και τέτοια υποχώρηση προς το άδιέξοδο. Από τη μιά παρουσιάζουμε την 'Ελλάδα δηθεν ως προβαδίζουσα, με ένα γιατρό σε χίλιους κατοίκους και από την άλλη υπάρχουν ακόμα ολόκληρες περιοχές, όπως οι τουριστικές περιοχές των νησιών, χωρίς ούτε ένα γιατρό. Επίσης κατά εκατοντάδες παραμένουν κλειστά τα αγροτικά Ιατρεία, χωρίς ούτε το μοναδικό γιατρό που επωμίζεται δίχως κανένα μέσο τη φοβερή ευθύνη της υγείας ολόκληρων περιοχών. Από την άλλη πλευρά, το 'Υπουργείο 'Υγείνης ζητάει για το διορισμό νέων γιατρών, αντί για επιστημονικούς τίτλους, πιστοποιητικά κοινωνικών φρονημάτων.

Το υγειονομικό μας πρόβλημα είναι πολυσύνθετο. Είναι ανάγκη να χρησιμοποιηθούν όλοι ανεξαιρέτως οι γιατροί με επιστημονικά και μόνο κριτήρια. Πρέπει να σταματήσει η απάτη του μεγαλύτερου ασφαλιστικού οργανισμού, του ΙΚΑ, καθώς και των άλλων ασφαλιστικών ταμείων. Συγκεκριμένα, χρειάζεται αύξηση του αριθμού των ιατρών για να λείψουν οι ουρές και οι επιτροχάδην εξετάσεις, σωστή φαρμακευτική περίθαλψη χωρίς έμμεσες απαγορεύσεις και σωστή νοσοκομειακή περίθαλψη. Ταυτόχρονα πρέπει να γίνει διοικητική αναδιάρθρωση του ΙΚΑ και να αποκατασταθεί ή έσωτερική δημοκρατία για να μην ξαναπαρατηρηθούν φαινόμενα τρομοκρατίας, όπως η απόλυση των άπεργων ιατρών.

Αυτά είναι μερικά από τα προβλήματα, και να για τους γιατρούς και τους εργαζόμενους. Η μόνη όρθια κατεύθυνση για τους γιατρούς είναι ο αγώνας για την επίλυσή τους. Και μόνο προς αυτή την κατεύθυνση μπορούν να υπάρξουν περιθώρια και για ικανοποίηση των υγιών φιλοδοξιών της κίνησης των υφηγιτών. Οι επερχόμενες εκλογές θα δείξουν κατά πόσον ο ιατρικός κόσμος έχει συλλάβει σωστά τα προβλήματά του.

Σ. Κ.